

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **A. Ch.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Karlovo nám. 18, Praha, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2023, č. j. 55 A 51/2022-30,

t a k t o :

- I. Řízení o kasační stížnosti **se zastavuje**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobkyni **se vrací** soudní poplatky za kasační stížnost a návrh na přiznání odkladného účinku ve výši **6 000 Kč**. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 (třiceti) dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám JUDr. Ireny Strakové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 6. 2022, č. j. MV-77053-4/SO-2022, která zamítla odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 2. 2022, č. j. OAM-17058-12/TP-2020, a toto rozhodnutí potvrdila; Ministerstvo vnitra tímto rozhodnutím zamítlo žádost stěžovatelky o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 67 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Současně s podáním kasační stížnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

[2] S podáním kasační stížnosti je podle § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), spojen vznik poplatkové povinnosti; podle položky č. 19 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou uvedeného zákona, je kasační stížnost zpoplatněna částkou 5 000 Kč. S podáním návrhu na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti je

podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích taktéž spojen vznik poplatkové povinnosti; podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků je návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví zpoplatněn částkou 1 000 Kč.

[3] Stěžovatelka při podání kasační stížnosti soudní poplatky v celkové výši 6 000 Kč nezaplatila. Usnesením ze dne 19. 12. 2023, č. j. 5 Azs 308/2023-16, ji proto Nejvyšší správní soud vyzval ke splnění poplatkové povinnosti, k čemuž jí stanovil lhůtu 15 dní. Zároveň stěžovatelku poučil o následcích nezaplacení soudního poplatku (zastavení řízení), rovněž stěžovatelku poučil o tom, že k zaplacení soudního poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Toto usnesení bylo doručeno zástupkyni stěžovatelky do datové schránky dne 20. 12. 2023; lhůta ke splnění poplatkové povinnosti počala běžet dne 21. 12. 2023, její konec připadl na čtvrtek 4. 1. 2024. Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil, že soudní poplatek byl na účet soudu připsán až dne 5. 1. 2024, tedy po uplynutí lhůty.

[4] Nejvyšší správní soud podotýká, že rozhodující z hlediska včasnosti platby poplatku je den, kdy je poplatek připsán na účet soudu. V rozsudku ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 As 3/2018-32, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Jelikož poplatková povinnost vzniká již dnem podání žaloby a správní soud má povinnost účastníka řízení k zaplacení vyzvat, je celkový časový úsek více než postačující ke splnění poplatkové povinnosti (ať si již účastník vybere jakýkoliv způsob úhrady). Účastníkům řízení nic nebrání soudní poplatek zaplatit ve stanoveném čase, tudíž je nedůvodné a z hlediska důsledků pro řízení i riskantní s platbou otálet a ponechávat ji až na konec soudem vymezené lhůty.“* Tento závěr Nejvyššího správního soudu aproboval také Ústavní soud v usnesení ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, podle něhož *„již samotná povinnost soudů vyzvat poplatníka k úhradě splatného soudního poplatku je do jisté míry beneficiem, jelikož poplatková povinnost je jednoznačně určena zákonem a žalobcům v zásadě nic nebrání, aby ji řádně splnili již při podání žaloby. Pokud tak neučiní, a dokonce tak neučiní ani v dodatečně lhůtě poskytnuté soudem, je zastavení řízení logickým a ústavně konformním důsledkem jejich pasivity“*.

[5] Obdobné závěry platí také pro zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. V rozsudku ze dne 29. 11. 2019, č. j. 5 Afs 318/2019-21, k otázce včasnosti zaplacení soudního poplatku Nejvyšší správní soud uvedl: *„Dle Ústavního soudu je znění zákona zcela jednoznačné a neumožňuje žádný jiný výklad, je proto vyloučeno dospět na základě „sofistikovanějších“ interpretačních metod k takovému výkladu, podle kterého by se k zaplacení poplatku po lhůtě přiblíželo.“* V rozsudku ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 Afs 7/2012-49, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Platební nekázeň projevující se nezaplacením soudního poplatku ihned při podání žaloby ve správním soudnictví je sama o sobě nežádoucím jevem, mj. z toho důvodu, že soudy zatěžuje v jejich rozhodovací činnosti. Pokud pak účastník řízení v této nekázni pokračuje i přes výzvu soudu a přes upozornění na s tím spojené procesní důsledky, jedná se o jednání, za které nutně musí nést procesní odpovědnost.“*

[6] Nejvyšší správní soud ve výše citované judikatuře poukázal na to, že z hlediska včasnosti splnění poplatkové povinnosti je při placení soudního poplatku bankovním převodem rozhodný den, kdy je částka soudního poplatku skutečně připsána na účet soudu. Byť se uvedená judikatura vztahuje ke znění § 9 zákona o soudních poplatcích, účinnému do

pokračování

29. 9. 2017, posouzení skutečnosti, kdy nastává „zaplacení“ soudního poplatku, lze u placení poplatku bankovním převodem vztáhnout i na současnou právní úpravu.

[7] Pojem „zaplacen“ je nutno vykládat ve smyslu hmotněprávním, tj. že povinnost uhradit soudní poplatek je splněna až okamžikem připsání peněžní částky na účet soudu. Až v tomto okamžiku je totiž bez dalšího postavena najisto faktická dispozice soudu s poukázanou částkou a je bez jakýchkoli pochybností potvrzeno, že účastník řízení skutečně soudní poplatek v souladu s pokyny soudu zaplatil. Do doby, než je částka připsána na účet soudu, je nejisté, zda účastník řízení požadovanou částku na účet soudu skutečně odeslal a zda vůbec bude tato částka na účet soudu poukázána. Tento výklad odpovídá významu, který je pojmu „zaplacen“ obecně přisuzován, tj. faktické dispozici příjemce uhrazenou peněžní částkou. Z hlediska včasnosti splnění uvedené povinnosti tedy není rozhodné, kdy účastník částku soudního poplatku ze svého bankovního účtu poukáže (resp. kdy dá pokyn bance k bankovnímu převodu), ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet soudu. Dokladem potvrzujícím zaplacení soudního poplatku je v takovém případě tzv. „záznam o složení“, který vyhotovuje účtárna soudu a který je zakládán do soudního spisu. Nejvyšší správní soud pokládá za den platby u bezhotovostního platebního styku den připsání této platby na účet soudu. Samotný převod peněžní částky jde na účet a riziko účastníka řízení, přičemž v případě pochybení při provádění platební transakce má účastník řízení k dispozici prostředky ochrany dle zákona o platebním styku.

[8] Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na obdobné závěry v rozsudku ze dne 28. 3. 2018, č. j. 8 Afs 37/2018-51, publ. pod č. 3734/2018 Sb. NSS, které již byly přijaty (obdobně jako výše citovaný rozsudek ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 As 3/2018-32, a judikatura tam uvedená nebo usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. 31 Cdo 3042/2018) ke stávajícímu znění § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích a které v části, jež se týkala placení soudních poplatků bankovním převodem, nebyly překonány ani nálezem Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 2535/18 (tento náleze se primárně zabývá možností aplikace § 40 odst. 4 s. ř. s. při placení soudního poplatku kolkovými známkami, pokud jde o placení soudních poplatků bankovním převodem, posuzuje Ústavní soud otázku placení i podle nyní účinného znění § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích shodně jako obecné soudy; (vedle již citovaného usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, srov. např. též usnesení ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. IV. ÚS 4006/18, nebo ze dne 14. 6. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1777/19).

[9] Nejvyšší správní soud rovněž připomíná, že podle § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích se při správě placení těchto poplatků postupuje subsidiárně podle daňového řádu, přičemž podle § 166 odst. 1 písm. a) daňového řádu se za den platby, která byla prováděna poskytovatelem platebních služeb, považuje den, kdy byla připsána na účet správce daně.

[10] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že v nyní posuzované věci byl soudní poplatek zaplacen po uplynutí zákonem stanovené lhůty a k jeho opožděné úhradě tudíž nelze přihlídnout. Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbylo, než řízení o kasační stížnosti podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavit.

[11] Jelikož bylo řízení o kasační stížnosti zastaveno, nemá podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. žádný z účastníků právo na náhradu jeho nákladů.

[12] S ohledem na zastavení řízení Nejvyšší správní soud rozhodl též o vrácení soudního poplatku, resp. částky odpovídající pozdě uhrazenému soudnímu poplatku. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 21. 3. 2018, č. j. 4 As 9/2018-38, konstatoval: „Skutečnost, že k zaplacení soudního poplatku po uplynutí soudem stanovené lhůty již soud nemůže přihlídnout, ve svém důsledku zároveň způsobuje, že uplynutí této lhůty má za následek zánik poplatkové povinnosti účastníka řízení. Jinými slovy, není-li dle novelizovaného znění zákona o soudních poplatcích již stěžovatel oprávněn zaplatit soudní poplatek po uplynutí lhůty stanovené soudem ve výzvě k jeho úhradě, nelze dovozovat, že k tomu měl být stále povinen. V tomto smyslu je třeba vykládat i § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, tj. že dopadá na jiné případy zastavení řízení než na zastavení pro nezaplacení soudního poplatku ve lhůtě stanovené soudem dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že stěžovatel (...) splnil již neexistující poplatkovou povinnost a uhradil soudní poplatek, k němuž nebyl povinen. Proto nebylo možné uvažovat o vrácení soudního poplatku sníženého dle § 10 odst. 3 zákona o soudních poplatcích.“ Na základě § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že stěžovatelce bude vrácena poukázaná platba ve výši 6 000 Kč, a to k rukám její zástupkyně, ve lhůtě stanovené v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích na 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. ledna 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu